

POSUDEK OPONENTA DIPLOMOVÉ PRÁCE

Jméno diplomanta:	Michaela Kurtyová
Téma práce:	Uplatnění nároku poškozeného v adhezním řízení
Rozsah práce	74 stran vlastního textu
Datum odevzdání práce:	5. června 2020
Vedoucí diplomové práce:	prof. JUDr. Jiří Jelínek, CSc.
Oponent diplomové práce:	JUDr. Katarína Tejská, Ph.D.

1. Aktuálnost (novost) tématu

Otázky adhezního řízení patří mezi tradiční témata trestního práva procesního. S ohledem na měnící se civilní předpisy a judikaturu však neztrácí na aktuálnosti a je proto vhodným předmětem diplomové práce.

2. Náročnost tématu na teoretické znalosti, vstupní údaje a jejich zpracování a použité metody

Zpracování diplomantkou zvoleného tématu vyžaduje znalost trestního práva procesního, civilněprávní úpravy náhrady újmy a aktuální, neustále se vyvíjející, judikatury.

Diplomantka pracuje se základními výkladovými metodami, v textu však postrádám prvky komparace s jinou právní úpravou, v níž lze hledat inspiraci pro řešení problémů české aplikační praxe. Z odborných zdrojů převažuje komentářová literatura, která je doplněna několika odbornými články a zejména elektronickými zdroji. V seznamu chybí i základní literatura ke zvolenému tématu (např. Jelínek, J. Poškozený v českém trestním řízení. Praha: Linde, 1997). Právě s již zmiňovanou absencí komparace souvisí chybějící cizojazyční zdroje.

3. Formální a systematické členění práce

Diplomová práce je tematicky členěna na úvod, závěr a osm kapitol. První kapitola je věnována pojmovému vymezení a výkladu o vývoji právní úpravy. V tomto směru se nadbytečnou a systematicky nevhodně začleněnou jeví být kapitola čtvrtá, která se opět

zabývá vývojem úpravy práv poškozeného. Zatímco druhá a třetí kapitola pojednávají o podmínkách uplatnění nároku a jeho podobách, teprve v páté kapitole diplomantka přibližuje povahu adhezního řízení. Kapitola šestá je pojednáním o jednotlivých způsobech rozhodování o nároku poškozeného. V sedmé kapitole diplomantka stručně přibližuje tři případy z praxe, které však blíže nespecifikuje a zdroj analyzovaných případů tak není dohledatelný. Poslední kapitola je toliko výňatkem z obsahu dokumentu „*Shrnutí rozhodovací činnosti českých soudů na trestním úseku – rozhodování v adhezním řízení o nárocích na náhradu nemajetkové újmy způsobené trestnou činností*“.

4. Vyjádření k práci

Práce má téměř výlučně popisný charakter. Diplomantka v předložené diplomové práci podala základní přehled institutů adhezního řízení. Hloubka výkladu odpovídá povaze a menší četnosti odborných zdrojů, z nichž autorka vycházela. Z obsahu práce je současně patrné (str. 21. 22 a 35), že diplomantka nedostatečně rozlišuje mezi majetkovou škodou a nemajetkovou újmou, u níž opakovaně uvádí, že ji lze nahradit i jinak než v penězích. Povrchnost výkladu dobře demonstruje kapitola 1.4, která pojednává toliko o některých rozdílech mezi poškozeným a obětí trestného činu. Zkratkovitostí se vyznačuje i kapitola 3.3, v níž autorka uvádí jeden z mnoha nástrojů (a sice úhradu nároku ze složené peněžité záruky) předcházení nehrazení přiznaného nároku na náhradu škody ze strany odsouzeného, další zásadní instrumenty však zcela opomíjí (např. uložení přiměřené povinnosti uhradit ve zkušební době způsobenou škodu a důsledky jejího porušení, zajištění věci na nárok poškozeného). Diplomantka se v několika částech práce pouští do samostatné právní argumentace, která však není podepřena znalostmi ze zkoumané oblasti. Poukázat lze na názor, že nárok na náhradu škody lze vůči konkrétní osobě uplatnit až po zahájení trestního stíhání (str. 27). Na straně 40 diplomantka kritizuje zavedení možnosti uplatnit jako škodu v adhezním řízení dlužné výživné (...je *právní zakotvení možnosti domoci se výživného v adhezním řízení v českém právním řádu ve své podstatě nadbytečné. Jedná se o právní úpravu, která zde sice je, byla iniciována, nicméně jde spíše o populistický tah než o úpravu, která by si našla praktické využití*). Přestože je prezentovaný názor diplomantky jedním z možných přístupů k problematice, zcela opomíjí situace, na které právní úprava míří, a sice případy, v nichž rozsudkem civilního soudu, jenž je exekučním titulem, nebyla stanovena výše vyživovací povinnosti. Práce celkově působí nesystematicky, neučesaně a chaoticky. Výjimkou je kapitola sedmá, kterou se odlišuje od jiných obdobných prací na shodné téma.

5. Kritéria hodnocení práce

Splnění cíle práce	Cíl vymezený v úvodu, a sice představit postup a podmínky uplatnění nároku poškozeného v adhezním řízení, identifikovat odlišnosti mezi uplatněním nároku v civilním a v adhezním řízení a zhodnotit efektivitu právní úpravy uplatnění nároků v adhezním řízení., diplomantka splnila jen zčásti.
Samostatnost při zpracování tématu včetně zhodnocení práce z hlediska plagiátorství	Analýzou podobnosti práce s jinými zdroji (23 %) nebylo sice zjištěno podezření z plagiátorství, vysoká míra podobnosti však svědčí o podobnosti práce s jinými diplomovými pracemi. Diplomantka řádně (ve vztahu k právní úpravě až excesivně) cituje použité zdroje.
Logická stavba práce	Systematicky a logicky nevhodně zvolena.
Práce se zdroji (využití cizojazyčných zdrojů) včetně citací	Diplomantka pracuje s omezeným množstvím pramenů. V seznamu literatury zcela chybí zahraniční zdroje.
Hloubka provedené analýzy (ve vztahu k tématu)	Předložená práce ještě splňuje požadavky kladené na zpracování diplomových prací. Jedná se však o popisné a převážně povrchné zpracování zvoleného tématu, v němž postrádám hlubší a právně podložené úvahy.
Úprava práce (text, grafy, tabulky)	Formální úprava je na dobré úrovni.
Jazyková a stylistická úroveň	Diplomová práce je po jazykové a formulační stránce průměrná.

6. Připomínky a otázky k zodpovězení při obhajobě

Nechť diplomantka vysvětlí svůj závěr na str. 37, že „pro přičtení následku spáchání trestného činu v současnosti postačuje, aby příčinná souvislost činila 70 – 80 %, není vyžadováno, aby byl vztah mezi jednáním a jeho následkem 100 % (což je v praxi leckdy velmi obtížné prokázat, neboť častokrát mají na řadu aspektů vliv i další okolnosti)“.

Jak se nahrazuje nemajetková újma v trestním řízení?

Doporučení/nedoporučení práce k obhajobě	Práci doporučuji k obhajobě.
Navržený klasifikační stupeň	3

V Praze dne 8. června 2020

JUDr. Katarína Tejnská, Ph.D.